

Heinä suussa

Hellurei ja hyvää heinäkuuta! Joskus voi ratkottavasta ristikosta puolihuo- limattomasti ajatella, että olipas se helppoa kuin heinänteko. Helppous ei kuitenkaan välttämättä ole heinänteki- jän mielessä ensimmäinen ajatus, kun loppupäivästä väsyttää vietävästi, hiki virtaa ja kädet ovat kipeillä rakoilla.

Veikkaan, että sanonnan takaa löytyy osa urbaania tietämättömyyttä, hitu- nen sarkasmia ja sopivan sointuisasti rimmaavat alkukirjaimet.

Heinän saaminen karjalle talteen oli vanhoina parempina aikoina niin tär- keä juttu, että allakkaan ilmestyi hei- nälle ihan oma kuukausi. Maatalous on luonnollisesti vaikuttanut vahvasti ajanlaskuun. Esimerkiksi keväällä teh- dään toukotöitä, jotta syksymmällä olisi mahdollista korjata eloa.

Sanaristikoiissa voi törmätä tuon tuos- takin heiniin tai heinäntekoon liitty- vään sanastoon. Ratkojalle tuttuja heinäkasveja ovat ainakin TIMOTEI, NATA ja HINA. Heinästä tulee mieleen myös SARA, mutta ihan tarkalleen sa- rat ovat oma heimonsa.

APILA on myös rehu kasvi, mutta api- lat kuuluvat hernekasveihin. Ristikois- ta tuttu on myös NÄTÄ, joka kuuluu kohokkikasveihin.

Maahan kaadettu eli niitetty heinä on nimeltään LUOKO. Heinän kuivatuk- seen käy seipäiden ohella HAASIA. Moni meistä höpisee välillä puuta hei- nää, mutta ristikkovihjeenä PUUTA HEINÄÄ viittaa vahvasti sanaan LATO. Aivan mahtava ristikkosana on myös HARAVA.

Perinteinen heinänteko seipäineen ja hankoineen alkaa olla lähes unohtu- nutta perinnettä. Enää ei kaupunkiin muuttaneita sukulaisia odotella tal- kooavuksi. Siinä missä ennen muinoin hikoiltiin kädet rakoilla talkoilemassa heinää seipäille, nyt voidaan katsoa siististi sisätiloissa Instagramista, mitä sinne maalle nykyään mahtaa kuulua.

Sanaseppöjen heinäkuu huipentuu perinteisesti kesäpäiviin, jotka pide- tään aina kuukauden viimeisenä vii- konloppuna. Mutta siihen palataan sit- ten tuonnempana. Kylläpä meidän sitä odotellessa kelpaa, kun pihallakin tar- kenee ja valoakin vielä riittää. Näitä auvoisia suven hetkiä sopii sitten tal- ven liukkailla illan pimeydessä muis- tella.

Pasi Paavilainen

pasi.paavilainen@ristikkoakatemia.fi

Lähetäkää ristikkoiheisiä kysymyksiä ja mielipi- teitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi